

[Kjeld Olesen.]

en arbejdsplads, og som betaler deres skat, reagerer, når man på Christiania f. eks. ikke betaler tilstrækkeligt for brug af el og vand. Jo, det er, og principielt må man forlange fuld dækning for disse udgifter. I ministerens redegørelse kan man se, at det på et år er lykkedes at mere end fordoble indbetalingerne, nemlig fra 32.000 kr. til 70.000 kr. Men der er lang vej endnu, og jeg mener også, at man burde have gjort betydeligt mere ved det.

Skal vi imidlertid gøre det samlede regnestykke op, så må det med, at en stor part uden Christianias tilstedeværelse ville være i behandling på statshospitaler, skoler eller behandlingshjem eller i en vore narkoinstitutioner. Herudover findes et lignende antal, som, hvis Christiania ikke eksisterede, ville være henvist til langvarig social understøttelse eller revalidering. Hvad dette ville koste det offentlige, overstiger jo mange gange de udgifter, der nu er tale om. Men det skal som sagt ikke bruges som argument for, at der ikke bevidst stiles imod balance med de udgifter, der har været for el og vand.

Så befolkningens retsbevidsthed da? Vi er enige i, at den ikke må krænkes. Her spiller den gode vilje den afgørende rolle, når det drejer sig om at nå frem til en normalisering, der både tager hensyn til de krav, som kommunen og andre stiller, og så dette at der er tale om et tidsbegrænset eksperiment. Disse praktiske problemer kan kun løses ved, at man sætter sig sammen og både fra samfundets side og fra Christianiaborgernes side viser tilstrækkelig smidighed og åbenhed, også hvor det drejer sig om at nedrive bygninger, der ikke er værd at bevare.

Men at køre frem som foreslået af forsvarsministeren, kan vi ikke acceptere. At bruge magt er ikke svært; at lade bulldozere tage affære kan nok give regeringen et skær af handlekraft i lov og ordenens hellige navn, men det vil være kortsynet.

Jeg håber, at de medlemmer af finansudvalget, som snart skal træffe den endelige afgørelse, vil tænke sig om mange gange. Får ministeren sin vilje, lægges der op til en konfrontation, som ingen bør være interesseret i. Christiania vil i så fald stå som noget mere end blot nogle tønder land. Det vil

være et symbol, hvor magtanvendelse vil skubbe generationer og befolkningsgrupper længere fra hinanden. Der vil opstå forståelseskløfter, hvis man med overdreven nidkærhed vil kvæle et oprigtigt forsøg på at skabe nye muligheder for menneskelig udfoldelse, forsøg på at bane nye veje bort fra den umenneskeliggørelse af tilværelsen, som ellers truer med at blive vor pris for industri- og forbrugersamfundet.

Erlendsson (FP):

Det var interessant at høre kriminologen Berl Kutchinskys artikel i Politiken refereret i så høj grad, som vi har hørt det, og at få at vide, at fristaden Christiania er genstand for hele den vestlige verdens beundring. Den østlige verden har vi ikke hørt noget om; jeg tror heller ikke, det har noget med kommunister at gøre, det derude; kommunisterne er pæne mennesker, som har lært af deres store broderparti, hvordan man skal opføre sig, og de står ikke bag den historie derude.

Men det, som sagen i dag i første række skal dreje sig om, mener jeg er at blive klar over, hvor ansvaret skal placeres for det, som er sket, og det, som stadig sker derude. Uden at kende historien kan nutiden ikke forstås og kan der ikke planlægges for fremtiden. Folketingets medlemmer skal i dag vise deres holdning til det, som er sket, og det, som sker derude. Det er det, befolkningen venter sig af denne debat.

Drøftelserne i dag vil dreje sig om følgende hovedpunkter. For det første: hvem har ansvaret for begrebet fristaden Christiania? Hvem tillod tyveri og hærværk på Bådsmannsstrædes kaserne, endnu før militæret endeligt havde forladt området, eller hvem undlod at forhindre det? Sådan kan spørgsmålet også stilles.

For det andet: hvem tillod eller undlod at hindre den ulovlige besættelse af statens bygninger? Skete det i realiteten i forståelse med visse politiske kredse med støtte i den daværende regering? Er det korrekt, at indbryderne havde fået tilladelse af daværende kulturminister Niels Matthiasen eller af kulturministeriet som refereret af forsvarsminister Erling Brøndum i Politikens kronik af 19. april i år? En forklaring, som indbryderne skal have fremført over for militærpo-